

Sivistyspalveluiden talousarvioesitys vuodelle 2026

Sivistyslautakunta 30.09.2025 § 89
360/02.02.00.00/2025

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää hyväksyä vuoden 2026 talousarvioesityksen ja esittää sen edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle hyväksyttäväksi. Lautakunta valtuuttaa sivistysjohtajan tekemään talousarvioesitykseen mahdolliset jälkeinpäin esiin tulevat muutokset ja korjaukset.

Sivistysjohtajan kokouksessa tekemä muutosehdotus:

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä vuoden 2026 talousarvioesityksen ja esittää sen edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle hyväksyttäväksi. Lautakunta valtuuttaa sivistysjohtajan tekemään talousarvioesitykseen mahdolliset jälkeinpäin esiin tulevat pienimuotoiset teknisluontoiset muutokset ja korjaukset.

Päätös Sivistysjohtajan kokouksessa tekemä muutosehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Kunnanhallitus on 16.6.2025 § 168 antanut ohjeet palvelualueille vuoden 2026 talousarvion valmistelua varten. Sivistyspalveluiden talousarviossa on ennakoitava toiminnalliset muutokset, palkankorotukset, ruokapalveluiden sekä sisäisten vuokrien muutokset sekä muutokset tuloissa.

Sivistyspalveluiden raamin määrittämisessä on huomioitu talouden tasapainotusohjelma 2.0. Kunnanhallituksen 8.9.2025 § 210 sivistyspalveluille näistä lähtökohdista vuodelle 2026 asettama tarkistettu toimintakateraami, johon kunnan johtoryhmä asetti vielä 192.240 euron lisäsopeutustavoitteen on seuraava:

Toimintakate – 57.705.300 €

Sivistystoimen talousarvio 2026 – toiminnan muutokset, kustannukset ja perustelut

Keskeisimpiä tuloja sivistyspalveluissa ovat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset, eri palvelualueiden maksutuotot asiakasmaksuista, sekä OKM:n ja aluehallintoviraston erityisavustukset. Keskeisimpiä avustuksia ovat varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävien toimenpiteiden avustus, sekä harrastamisen suomen mallin ja kerhoavustusten kokonaisuudet. Lisäksi eri yksiköissä on meneillään erilaisia toiminnan kannalta keskeisiä hankkeita, joihin saadaan valtionavustuksia. Saadut erityisavustukset käytetään pääasiassa henkilöstökustannuksiin, jotka on huomioitu vuoden 2025 talousarvion suunnittelussa.

Sivistyspalveluiden toimintatuotot vähenevät vuodelle 2025 edellisestä vuodesta 205.000 euroa. Tulojen vähenemisen takana on ensisijaisesti perusopetuksen kotikuntakorvausten ja koululaisten iltapäivätoiminnasta saatavien tulojen tason lasku, sekä erilaisten hankeavustusten määrään väheneminen.

Kaikilla palvelualueilla toimintakustannuksia on pyritty rajaamaan niin, että lakisääteiset palvelut saadaan toteutettua. Merkittävin kustannusten nousua

aiheuttava toiminnallinen muutos on vuoden 2025 aikana voimaan tullut perusopetuksen oppimisen tuen muutos, jonka lakisääteisten sisältöjen toteuttamiseksi on varattava resurssia. Muilta osin talousarviossa on tavoitteena ollut toiminnan sopeuttaminen taloudelliseen tilanteeseen. Toimintamenot vähenevät vuoteen 2025 verrattuna 490.000 euroa.

Talousarviokirjassa on tarkemmin kuvattu tulosityksiköittäin keskeisimmät toiminnassa tapahtuvat muutokset ja perusteet. Kunnanhallituksen asettamaan talousarvioraamiin pääsemiseksi jokainen palvelualue on tehnyt tarvittavat sopeutustoimet, jotka perustuvat ensisijaisesti talouden tasapainotusohjelmaan. Sopeutukset kohdistuvat henkilöstökuluihin, kalusto- ja materiaalihankintoihin, matka- ja koulutuskuluihin sekä tulopuolella asiakasmaksujen korotuksiin.

Sivistyspalveluiden osalta talousarvioon 2026 on tehty seuraavat toimenpiteet.

Talouden tasapainottamisen toimenpiteet ja euromäärät sivistyspalveluissa v. 2026. Yhteensä 1.292.000 euroa.

1. Varhaiskasvatuksen loma-aikojen hoidon tiivistäminen ja pitämättömien vuosilomien ja säästövapaiden purkaminen, 50.000 euroa
2. Varhaiskasvatuksen erillis- ja lisäkorvausten vähentäminen, 12.000 euroa
3. Varhaiskasvatuksen sijaiskulujen vähentäminen ja henkilöstöresurssien tarkempi ja tehokkaampi suunnittelu, 20.000 euroa
4. Varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutukseen varattujen määrärahojen pienentäminen, 10.000 euroa
5. Varhaiskasvatuksen hankintojen leikkaukset 28.500 euroa
6. YT-menettelyjen myötä toteutettavat säästöt 11.000 euroa
7. Kahden perhepäivähoitajan avointen vakanssien täyttämättä jättäminen 84.000 euroa
8. Perusopetuksen lyhyiden sijaisuuksien, erillis- ja lisäkorvausten, koulutusvapaiden vähentäminen, säästövapaiden purkaminen 80.000 euroa
9. Perusopetuksen opetushenkilöstön vähennys 4 HTV oppilaiden määrän vähenemisen myötä ja 2 HTV vähennys muun resurssin vähentämisen myötä, 362.500 euroa
10. Perusopetuksen opetussuunnitelman minimitunteihin siirtyminen 1.8.2026 alkaen, käsityöopetuksen vähentäminen, 15.000 euroa
11. Vahtimestareiden ostopalvelun vähentäminen 20 %, 15.000 euroa
12. Leikkaukset koulujen lisensseihin, raaka-aineisiin, kalustohankintoihin 20.000 euroa
13. Luokkien 1-2 oppilaiden koulukuljetusrajan nostaminen 3,5 km:iin, 20.000 euroa
14. Perusopetuksen oppimateriaalimäärärahan leikkaus 120.000 euroa
15. Koulunkäynninohjaajien määrän vähentäminen 6 HTV 1.8.2026 alkaen 210.000 euroa oppilaiden määrän vähenemisen myötä
16. Perusopetuksen yrityskylä -sopimuksen irtisanominen 15.000 euroa
17. Lukion oppimateriaalimäärärahan leikkaus 5.200 euroa
18. Kansalaisopiston 900-1000 opetustunnin vähentäminen
 - a. säästöarvio tuntiopettajien palkkakustannuksista 27.000 €
 - b. säästöarvio matkakorvauksista 4.200 €
19. Kansalaisopiston henkilökunnan matkakorvausten omavastuuosuuden nostaminen, säästöarvio 3.500 €

20. Kansalaisopiston kurssimaksujen korottaminen viidellä prosentilla, säästöarvio/tuottojen kasvu 4.000 €
21. Kirjasto: Luovutaan kirjastoautosta, säästö 8.500 euroa (ylläpito- ja huoltokulut, polttoainekustannukset) vapauttaa henkilöstöresursssia muuhun työhön.
22. Vapaa-aikapalveluiden henkilöstökuluista säästäminen määräaikaissuusia vähentämällä ja sijaisuudet poistamalla, säästö 49.000 euroa
23. Liikuntapaikkaverkoston ylläpidon sopeuttaminen (palvelunosto yhtiöltä), säästö 20.000 euroa
24. Vapaa-aikapalveluiden avustusmäärärahan pienentäminen, säästö 4.500 euroa
25. Vapaa-aikapalveluiden tulojen lisääminen maksuja korottamalla, säästö 20.000 euroa
26. Henkilöstö, kahden HTV:n vähennys vuoden 2026 aikana sivistyspalveluissa, avautuvia tehtäviä ei täytetä, säästö 76.000 euroa

Talouden tasapainottamistoimien toimeenpano, sekä muut säästötoimenpiteiksi suunnitellut toiminnan muutokset perustuvat arvioihin toteuttamiskelpoisista toimenpiteistä, sekä annettuun raamiin ja talouden tasapainotusohjelmaan. Toimenpiteiden toteutusta ja vaikutusta seurataan. Riskit talousarvion toteutumisessa ja toiminnan järjestämisessä on arvioitu osana talousarviota.

Talouden tasapainotusohjelman toimenpiteet huomioiden sivistyspalveluiden talouden kehys vuodelle 2026 on seuraava:

Toimintatuotot 2.548.000 euroa
Toimintakulut -60.244.300 euroa
Toimintakate -57.696.300 euroa

Toimintakate alittaa kunnanhallituksen antaman toimintakateraamin 9.000 eurolla.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Jussi Silpola

Valmistelija

Sivistysjohtaja Jussi Silpola p 0400-250743,
varhaiskasvatuksen johtaja Maria Kankkio p 040-5042139,
vapaa-aikajohtaja Salla Turpeinen p 050-4730121,
kansalaisopiston rehtori Marjut Penttinen p 050-5970960,
kirjastopalveluiden johtaja Minna Puntala p 050-3153496,
palvelupäällikkö Anu Kaasalainen p 040-6623622,
Lukion rehtori Jyri Pesonen p 040-8212642,
perusopetuksen suunnittelija Eva Hilkamo p 040-6210414